

Lokomotivförare Nils Eric Axelsson.

Nisse Axelsson som han kallades i dagligt tal föddes 4e oktober 1925 i Ronneby. Tidigt visste han vad han skulle bli, vilken bana han skulle välja. Redan som barn byggde han lok och vagnar som han körde med i trädgården. Som 17 åring började han jobba på stationen i Ronneby, vid Blekinge Kustbanor år 1942. Efter ett år hade han avancerat och blev eldare på kappspåret, banan hade 1067 mm spårvidd liksom järnvägen i sydafrika. År 1945 ville han jobba med större lok och sökte sig till BJ, Bergslagens Järnvägar där han anställdes som eldare i Åmål. Han fick där för det mesta elda N3-lok i godstågen mellan Åmål och Årjäng. I januari 1946 fick han kommendering till växlingstjänst på BJ i Göteborg, det var bara att gilla läget och flytta. I växlingen Gb – Lärje – Sävenäs var det mest lok av typerna Y3 och Åt som Nisse eldade. Var det en bra förare, delade man ofta på turerna så han fick lite körpraktik.

Om konsten att välta en vattenhäst

Chefen för BJ:s lokstation i Göteborg var maskiningenjören Emil Santén. Om honom talar man än idag med respekt och vördnad. Han är legendarisk även som chalmerist och det är efter honom som namnet ”Emil” på den manlige chalmeristen kommer.

Nils Erik hade Emil som chef och han talar andäktigt om denne man. En dag när Nils Erik skulle ta vatten på sitt lok var det lång kö bakom till vattenhästen. Och eftersom det tog lång tid mellan avstängning tills det slutade rinna, passade han på att ta ett varv runt loket med smörjsprutan innan det var dags att vrida vattenkastaren åt sidan. Det här var alldeles intill ”röda huset” vid lokstation och väl synligt från alla håll.

Det var bara att Nils Erik naturligtvis glömde att vrida bort vattenkastaren, och på ett ögonblick gick den sönder när loket körde iväg och på marken låg den i tre delar.

Inne i röda huset fanns Santén och dit fick ju en gråtfärdig Nils Erik bege sig med mössan i hand och bekänna ”sina synder”. Santén gav Nils Erik en ”ordentlig lugg”, tyckte sen att det var en ärlig man som vågade stå för sitt misstag och sen var det bra med den saken, det fanns flera vattenkastare i ett närbeläget förråd. Ut från expeditionen gick en lycklig yngling med en aning kortare hårlugg!

Lokalgodståget till Alvhem var också eldarterer Nisse fick då och då, dessa drogs oftast av något reservlok av typ H3s eller B3 som ständigt var i drift på lokstationen på Hultmans Holme för att kunna ryka ut vid strömavbrott i kontaktledningen.

År 1948 förstatligades BJ och blev en del av SJ.

År 1954 fick Nisse formell lokförarutbildning och fick titeln lokbiträde, en tjänst han gillade även när han blev examinerad lokförare 1965. Nisse sökte biträdesturer så länge det gick och hade sådana ända till dess biträdestjänsterna avskaffades år 1977.

År 1961 gifte han sig med Elsa från Dingle. Hon tjänstgjorde som småskollärare i Baltak utanför Tidaholm när de träffades.

Nisse gick i pension 1985 efter 43 år i järnvägens tjänst men fortsatte sitt engagemang vid banan hos både AGJ och BJs i många år.

När Stora Lundby Järnvägsmuseum startade sin verksamhet i mitten på 60-talet var Nisse med på loken, 3an, 6an och 31an. När Stora Lundby blev AGJ, tjänstgjorde han mest som konduktör, speciellt på skolresetågen. Han gillade kontakten med människor.

När BJs började att köra 1972 återsåg Nisse 74an, ett lok han ofta jobbat på i växlingen på Göteborg Norra.

Några år senare tjänstgjorde han på både 111an och 112an, Bergslagsbanans paradlok som numera finns bevarade hos Bergslagens Järnvägssällskap. Nisse körde dessa lok bland annat vid BJ 100 år 1979 och SJ 125 år 1981.

I mitten av 80-talet mejades granen ”Fredrik” ner av ett buskröjningsaggregat. ”Fredrik” är den speciella minnesgranen mellan Prässebo och Upphärad som lokförarna i alla tider hälsat på för att ge dem lycka på färden. Fredrik hade blivit halshuggen, Nisse och Elsa skaffade en ny dvärggran och promenerade genom skogen till banan där resterna av Fredrik fanns och planterade Fredrik II. Fredrik I som var seglivad sköt upp en ny stam så nu finns det 2 st Fredrik utmed BJ att hälsa på för dagens lokförare. När dubbelspåret på BJ blir färdigt nästa år, får man hoppas att en reinkarnation av Fredrik uppstår och att han får en bra plats efter den nya banan, så att traditionen kan fortsätta.

Nisse filmade och fotograferade mycket tåg och har efterlämnat sig många smalfilmer och album. De flesta filmerna finns hos Sveriges Järnvägsmuseum i Gävle, Nisses tågalbum finns hos både AGJ och BJs.

Nisse var också med på många av Svenska Järnvägsklubbens resor både inom landet som ute i Europa.

Nisse Axelsson avled efter en kortare sjukhusvistelse, på påskdagen 24 april, 2011.

Nils Eric var nöjd med sitt liv, han hade fått uppleva allt han hade tänkt sig.

Nisse var en positiv människa, ställde upp när han kunde och delade gärna med sig, honom glömmer man inte, han har lämnat många spår efter sig.

Morgan Claesson
Ordförande Bergslagens Järnvägsällskap